ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 170 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo, 18. julija. 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsaki [illegible] zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.— [illegible] 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. [illegible] velike 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 [illegible] trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahval[illegible] 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinosti». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peša.

GIOLITTI

Včeraj zjutraj kmalu po poldrugi uri po polnoči je v Cavourju umrl, kot poročamo na drugem mestu, Giovanni Giolitti, eden izmed najznamenitejših državnikov zadnjih desetletij predvojne Italije. Vsa politična zgodovina Italije približno od l. 1890. do izbruha svetovne vojne je tesno spojena z njegovim imenom. Bila je to doba, ko je bilo liberalno politično načelo v najpopolnejšem svojem razmahu, liberalno-demokratska doba, ki ji je napravila nasilen konec fašistovska revolucija tekom leta 1922. z znanim pohodom na Rim.

Giolitti je najznačilnejši in najtipičnejši predstavnik te dobe v političnem življenju Italije. Toda ne samo predstavnik, temveč je bil Giolitti, dasi dosleden pristaš liberalnih načel, tudi njen diktator v pravem pomenu besede, mož, ki ji je dajal v vsakem pogledu svoj osebni pečat. Kot skoro v vsaki dobi zgodovine Italije, tako se je pokazalo tudi v njegovi dobi, da predstavljajo konkretni program, namreč oni program, katerega se oklepajo tisoči in tisoči istomišljenikov, velike in izrazite osebnosti in ne mrtve besede. Zato brez skrbi lahko imenujemo njegovo dobo kar naravnost dobo giolittizma.

Giovanni Giolitti se je rodil v Mondovi na Piemonteškem dne 27. oktobra 1842. kot sin sodnega uradnika. Kmalu po rojstvu je postal sirota po očetu in vso vzgojo je dobil od svoje matere. Po dokončani srednji šoli je študiral pravo na univerzi v Turinu. Po dovršenih visokošolskih študijih je vstopil v državno službo, kjer je nenavadno hitro napredoval. Še prav mlad je bil, ko je zavzemal po raznih ministrstvih že važna mesta, a v letu 1882, ko je bil šele 40 let star, je postal član državnega sveta. Istega leta je prvič kandidiral pri volitvah v okraju Cuneo in bil tudi izvoljen. Od tedaj je ostal član poslanske zbornice do svoje smrti.

Pri svojem parlamentarnem delovanju je kazal posebno kompetenco glede vprašanj finančne narave in njegovi nastopi so že tedaj pričali, da ni v njem le navaden poslanec, temveč tudi v vsakem pogledu dobro pripravljen kandidat za ministrske stolce in časti. In to tem bolj, ker je tudi v zbornici znal zbirati okoli sebe čedalje številnejše skupine liberalnih poslancev, katerim je postal avtomatično vrhovni voditelj. V stranki sami se je stvorila tako njegova posebna stranka, ki so jo tvorili njegovi osebni pristaši, takoimenovani giolittijevci.

V letu 1889. je postal Giolitti prvič minister v vladi, kateri je načeloval Crispi. Od tedaj se je Giolittijev vpliv naglo stopnjeval in l. 1892., ko je moral Crispi zapustiti oblast, ga vidimo že kot ministrskega predsednika. Toda tudi njega vrže kmalu neka afera, ki je vzbujala tedaj velik škandal, afera zavoda Banca Romana, radi katere se je večina parlamenta obrnila proti njemu in ga prisilila k odstopu (v novembru 1893).

Tedaj se je zdelo, da je Giolittijeva zvezda za vedno zašla. Bil je skozi dolga leta v opoziciji in daleč od oblasti. V tej dobi pa je prišlo vmes nekoliko dogodkov, ki so do dna vznemirili in razburili vse italijansko javno mnenje. V letu 1896., ko je na oblasti zopet Crispi, pride do znanega poraza italijanskih čet v Abesiniji, a par let pozneje (1900.) je bil umorjen tedanji kralj Humbert. V isto dobo pada še drug važen dogodek, ki je imel igrati v poznejšem času važno vlogo, namreč pravi začetek socialističnega gibanja, iz katerega se je rodila italijanska socialistična stranka.

Vsi ti dogodki, posebno pa umor kralja Humberta, so zahtevali znatnih sprememb v notranji politiki v čim demokratičnejši smeri in tako je zopet napočil hip, ko je mogel priti Giolitti znova na površje kot najvidnejši predstavnik nove smeri. V vladi Zanardelli postane najprej notranji minister. A pozneje (v decembru 1903) po odstopu Zanardellija, s katerim se je bil že prej sprl in zapustil mesto notranjega ministra, pa njegov naslednik v predsedništvu vlade. Prihodnje leto (1904) je zaznamovati veliko stavko, ki jo je uprizorila socialistična stranka. Giolittijeva taktika je bila napram socialistom že tedaj ista kot pozneje v l. 1920. povodom zasedbe tvornic po delavstvu, t. j. izogibal se je vsakega spopada s stavkajočimi, češ da je treba čakati, da se sami izmučijo in naveličajo. Uspeh te taktike je bil popoln: delavstvo se je kmalu naveličalo in Giolittijev ugled je tako narastel, da je postal absoluten gospodar položaja. Istega leta da razpustiti zbornico in razpisati nove volitve. Izid teh poslednjih je pomenil zanj popoln uspeh, razpolagal je z večino, ki je štela nad 300 zvestih poslancev — giolittijevcev. Tedaj se pravzaprav začne doba Giolittijeve osebne diktature, ki traja vse do izbruha svetovne vojne. Giolitti sam je v tej dobi včasih na vladi včasih ne, toda v enem in drugem slučaju je popoln gospodar položaja. V l. 1911. postane zopet ministrski predsednik in v tem času izvrši dva važna čina: uvede splošno volilno pravico in na drugi strani objavi Turčiji vojno ter zasede Tripolitanijo.

Medtem se je približalo l. 1914. z izbruhom svetovne vojne. Giolitti pa je bil zapustil vlado že l. 1913. Sledil mu je Salandra, ki je razglasil najprej nevtralnost Italije ter v l. 1915. objavil Avstriji vojno. Ves čas vojne je bil Giolitti v ozadju, saj je bil pristaš trajne nevtralnosti Italije. Toda povojni dogodki so mu bili zopet naklonjeni. Po brezkončnih zmešnjavah, ki so dajale pečat prvim letom povojne dobe, ga vidimo v l. 1920. zopet na vladi. In tudi sedaj (1920-21) se nam predstavi kot isti stari mojster parlamentarnega in političnega manevriranja. L. 1921. se vršijo pod njim prve volitve, katerih smo se udeležili tudi mi. Več važnih dogodkov pada v to zadnjo dobo Giolittijevega vladanja. Pod njim se je sklenila rapallska pogodba z Jugoslavijo, on je dal zavzeti z vojaštvom Reko, ki je bila priznana za neodvisno državo, a jo je tedaj držal D'Annunzio, in tretji važni dogodek je zasedba tvornic po delavstvu, ko se je mislilo, da izbruhne tudi v Italiji boljševiška revolucija. Giolitti se je tudi v tem slučaju pokazal kot izboren poznavalec duševnosti mas svojega naroda. Tudi sedaj je pustil, naj se te mase same naveličajo, in zopet s popolnim uspehom.

Vendar pa se je njegovo sicer mojstrsko manevriranje vršilo sedaj v popolnoma drugačnih razmerah nego v predvojnem času. Njegovi nasprotniki niso bili več samo socialisti, temveč tudi močna stranka popolarov, a poleg tega je že tedaj začel grozilno dvigati glavo tretji činitelj — Mussolinijev fašizem. S tem poslednjim, ki je nastopal nasilno ter vzdrževal pravo državljansko gverilijo s socialisti, je sicer hotel Giolitti napraviti isti poskus kot s socialisti, toda ni se mu posrečil. Nove volitve v l. 1921. mu dajo le neznatno večino in pod to pretvezo poda sivi politik ostavko, ki je bila njegova zadnja. Eno dobro leto poznoje je sledil pohod na Rim, ki je napravil njegovi dobi nagel konec in otvoril novo, fašistovsko ali Mussolinijevo dobo.

Dementi

RIM, 17. Merodajni krogi zanikajo vest, ki jo je objavil te dni angleški list «Financial Times», glasom katerega on. Mussolini baje namerava izpremeniti tečaj lire v toliko, da bi lira stala napram angleškemu funtu v razmerju 1 : 130, tako da bi imela približno enako vrednost kot francoski frank. Tudi vest, da je on. Mussolini odstavil ministra Volpija radi tega, ker je bil nasproten temu stabilizacijskemu načrtu, je neosnovana.

Izmenjava ratifikacijskih listin italijansko-nemško pogodbe

RIM, 17. Včeraj sta si načelnik vlade in zunanji minister on. Mussolini ter nemški poslanik v Rimu baron von Neurath izmenjala listine o ratifikaciji spravne in arbitražne pogodbe, ki je bila sklenjena in podpisana med Italijo in Nemčijo v Rimu dne 29. decembra 1926.

On. Ivan Giolitti umrl

Pokopan bo v četrtek v Cavourju

CAVOUR, 17. Ivan Giolitti je tekom minule noči, ob 1.35 po polnoči umrl.

Še tekom predvčerajšnjega popoldneva se je zdravstveno stanje italijanskega državnika Ivana Giolittija za hip izboljšalo, morda navidezno, toda listi so to že beležili z nekako prikrito nado, da bi se morda vendarle še utegnil otresti svoje težke bolezni. Včeraj pa je spet izginila ta prikrita nada, saj je bila že čisto blizu neizogibna smrt.

Njegovi bližnji in njegovi prijatelji so bili pripravljeni na ta udarec. Ž njihovih obrazov se je dala razbrati tiha resignacija, ki je napravila na vsakega človeka, ki je vstopil v vilo Plochiù, vtis, da umira človek, ki je leta in leta soodločeval o usodi italijanske države.

Sinoči ob 22. so se spet zbrali zdravniki in so ugotovili, da njihova sredstva in njihovo znanje ne morejo več odvrniti polagoma se bližajoče smrti. Tekom dneva so se pridružili vnetju bronhija in desnega krila pljuč še drugi bolezenski znaki.

Ko je tekom minule noči 85-letni starček umiral sta bila ob njegovi postelji njegova hči Marija in njen soprog inženir Charaviglio. Minuto potem, ko je Giolitti izdihnil, sta prihitela zdravnik dr. Aluffi in stari sluga. Stari državnik je umrl v miru. V poslednjih urah je izgubil zavest.

V Cavourju so ljudje šele proti jutru zvedeli, da je on. Giolitti umrl. Njegovi preostali sinovi in hčere, ki so si nekoliko odpočili, so se zjutraj zbrali ob mrtvaškem odru, ki je bil prirejen čisto enostavno: dve sveči ob vznožju postelje in okrog nje mnogo cvetja in rastlin.

Pogreb se bo vršil v četrtek. Občinski načelnik grof Avogadro se je z najstarejšim Giolittijevim sinom inženirjem Friderikom domenil, da se bo pogreb vršil z vsemi svečanostmi, kot to pritiče državniku, ki je bil odlikovan z ovratnikom «dell'Annunziata».

Načelnik vlade je turinskemu prefektu naročil, naj osebno izrazi njegovo sožalje Giolittijevi rodbini.

Rimski listi o Giolittiju

RIM, 17. Povodom smrti on. Giolittija pišejo tukajšnji listi precej obširno o njegovem življenju in političnem delovanju. V splošnem naglašajo razliko med fašizmom in liberalizmom, katerega je bil pokojni Giolitti najbolj izrazit in mogočen predstavnik, ki pa je kljub temu priznal novi položaj, ki ga je ustvarila fašistovska revolucija. Bil je sicer po svojem političnem prepričanju nasprotnik fašizma in je kot tak razvijal v zbornici svojo pravno opozicijo, vendar pa ni nikoli podpiral sovražnikov fašistovskega režima in ni dovolil, da bi opozicionalci v borbi proti režimu izrabljali njegovo ime.

Reforma pokrajin. predstavništva

bo predložena ministrskemu svetu na njegovem prihodnjem zasedanju

RIM, 17. Reforma pokrajinskega političnega in upravnega predstavništva, o kateri je imel predvčerajšnjim državni podtajnik notranjih zadev on. Bianchi v Cosenzi dolg govor, bo predložena ministrskemu svetu na njegovem zasedanju, ki se bo pričelo, kot že znano, 23. julija. Reformo bo ministrskemu svetu predložil in utemeljil ministrski predsednik on. Mussolini kot minister notranjih zadev v sporazumu s finančnim ministrom. Tozadevno je imel načelnik vlade že daljši sestanek s finančnim ministrom senatorjem Mosconijem.

Minister Mosconi, ki je že prevzel posle svojega resorta, je imenoval za načelnika svojega kabineta gr. uff. dr. Karla Conte Rossinija, državnega svetnika, ki je mnogo let deloval kot glavni ravnatelj državnega zaklada. Za osebnega ministrovega tajnika je bil imenovan grof dr. Vitorelli, podprefekt v Cataniji.

Smrt generala Sanne

predsednika posebnega tribunala

RIM, 17. Danes ob 9. uri je umrl general Sanna, predsednik posebnega tribunala za zaščito države. Na tukajšnje politične kroge je napravila vest o njegovi smrti globok vtis.

Rojen je bil leta 1859. Pričetkom vojne je poveljeval 13. pešpolku, ki je bil prideljen brigadi Pinerola. L. 1915. je prevzel vodstvo brigade Catanzare, dve leti nato pa je že poveljeval diviziji. Ko je minila vojna, je bil imenovan za poveljnika armadnega zbora. Poveljeval je zboru v Jakinu in potem tržaškemu. Ko pa je v Italiji zavladal fašistovski režim, je bil general Sanna pozvan v Rim. Načelnik vlade ga je imenoval za predsednika posebnega tribunala za zaščito države.

RIM, 17. V znak žalosti povodom smrti generala Sanne bo v dneh 19. in 20. ukinjeno poslovanje posebnega tribunala, kateremu je bil pokojni general predsednik.

Nadaljnje poročilo Zappija

o naporni poti in končni rešitvi skupine Mariano

KING'S BAY, 17. Že včeraj smo objavili nekaj izjav, ki jih je podal novinarjem korvetni kapetan Zappi. Danes objavljamo še konec tega poročila:

«Ko sva se dvignila, da odrineva proti otoku Brocku, sva nenadoma slišala nad seboj ropotanje letala. Že sva mislila, da sva rešena, a hidroplan je nadaljeval svoj polet, ne da bi naju zapazil. Pet dni zaporedoma sva potem videla dnevno po eno ali dve letali. Mahala sva s pokrivali in rokami, da bi naju zapazili, a vselej brezuspešno. Otok Brock se je pričel vnovič oddaljevati, spričo gibanja ledene poljane, na kateri sva se nahajala. Oni dan sem prvič mislil na to, da bi zapustil Mariana in se spravil sam na kopno, ker mi je bilo nemogoče, da bi ga prenesel preko morskih kanalov na otok. Sam Mariano me je v to vzpodbujal. Morski tokovi so naju medtem vnovič potisnili proti rtu Leighu Smithu. 30. jun. sva pojedla zadnjo ploščico «pemikana». Vetrovi so naju potisnili sedaj proti otoku Brocku, potem zopet proti rtu Bruunu. Tu me je Mariano vnovič prosil, naj ga zapustim in naj skušam sam dovršiti svojo nalogo. Vendar je bilo to že nemogoče, ker ni bilo več živeža in sem že sam znatno onemogel. Vlegla sva se na ledovje in čakala konca. Tako sva ležala že dvanajst dni, ko sva 11. julija nenadoma zapazila vnovič veliko letalo, ki se nama je bližalo. Pričel sem brezupno mahati in topot je bil moj trud uspešen. Z nepopisno radostjo sem zapazil, da me je letalec videl. Letalo je zakrožilo petkrat nad nama in se nato odpravilo dalje. Upal sem, da bova zvečer že rešena, a rešitve ni še hotelo biti. Šele 13. julija zjutraj sem zaslišal žvižg oddaljene ladje. Spravil sem se na najvišji vrh ledenika in zapazil v daljavi «Krasina». Pričel sem mahati z rokami in ladja me je zapazila. Tako sva bila končno rešena.»

Trije švedski hidroplani bodo ostali na Svalbardih

Kakor že rečeno, se švedska ekspedicija vrača v domovino. Po vesteh, došlih iz Stockholma pa je razvidno, da je švedsko vojno ministrstvo odredilo, da ostanejo na Svalbardih veliki trimotornik «Uppland» in dvoje vojaških hidroplanov. Ladja «Tanja» in letala «Tignola», «Fokker» in «Klemm Daimler» pa se vrnejo v domovino. Larsen in finski letalec Sarko sta odrinila že včeraj ij King's baya.

Znižanje plač železniškim in tramvajskim uslužbencem

RIM, 17. Danes se je vršil v ministrstvu za korporacije sestanek, na katerem se je sklepalo o znižanju plač železničarjem in tramvajskih uslužbencev, katerim niso bile še znižane draginjske doklade. Sklenilo se je, da se znižanja ne bodo izvedla po splošnem merilu, temveč da se bodo upoštevale lokalne razmere. Za koliko se bodo plače znižale, to bo določilo ministrstvo za korporacije.

Jugoslovenska vladna kriza

in vprašanje nettunskih konvencij

BEOGRAD, 17. Vodstva dosedanjih vladnih strank in zlasti demokratske delujejo še vedno z veliko vnemo proti temu, da bi se sestavila nevtralna volilna vlada, ki bi brez drugega razpustila narodno skupščino in razpisala nove volitve. Do tega njihovega stališča jih je baje privedla zahteva s strani Italije in Anglije, da se nemudoma ratificirajo nettunske konvencije. In, kot zatrjujejo dosedanji vladni krogi, niti Italija niti Anglija nimata namena odnehati kljub jugoslovenski vladni krizi.

Na drugi strani pa se je danes pokazalo, da bi se generalu Hadžiću zastavile prve ovire, če bi hotel slediti zahtevam v dnih strank. Danes dopoldne sta bila na dvoru v avdijenci pri kralju dr. Štampar in general Hadžić. Popoldne se je vršila na stanovanju dr. Štamparja daljša konferenca prečanskih ministrskih kandidatov, nato pa je kralj sprejel dr. Jovana Račića, ki je pozneje izjavil novinarjem, da je pristal na vstop v Hadžićevo nevtralno vlado, ne bo sodelovala z narodno skupščino, ker bi to po njegovem mnenju odgovarjalo razpoloženju prečanskih krajev, ki bi jih on in njegovi tovariši zastopali v novi vladi.

Spričo tega so bili nocoj beograjski politični krogi mnenja, da bo moral eneral Hadžić, še preden bo sestavil novo nevtralno vlado, najti kompromis med stališčema dosedanjih vladnih in opozicijskih odnosno prečanskih strank. V vsakem slučaju pa so prepričani, da lahko zavisi vsa stvar le od londonskega in rimskega poslanika, ki sta že na potu v Beograd in ki bosta pravilno pojasnila realni mednarodni položaj jugoslovenske države in stališči rimske in londonske vlade.

Jugoslovenski poslanik Gjorgje Gjurić je sinoči odpotoval iz Londona proti Beogradu. Njegov odhod so londonski diplomatični krogi toplo komentirali, češ da je v zvezi s sestavo nove jugoslovenske vlade, v kateri bo igral poslanik Gjurić eno najvažnejših v'og.

SPLIT, 17. Davi je odpotoval v Beograd na poziv mandatorja krone bivši splitski župan dr. Ivo Tartaglia. Kakor se zatrjuje, prihaja dr. Tartaglia v poštev pri sestavi nevtralne vlade, v kateri bo zastopal interese Dalmacije.

Atentator Momčilov umrl

BEOGRAD, 17. Zdravstveno stanje atentatorja Ivana Momčilova se je sinoči nenadoma poslabšalo. Dočim se je včeraj počutil dobro in je bil ves dan pri zavesti, se ga je zvečer polotila huda vročina, nakar je takoj izgubil zavest. Okrog polnoči se je za hip spet zavedel, vendar pa ni spregovoril niti besedice. Kmalu nato je nastopila agonija in ob 4. zjutraj je umrl, ne da bi več prišel k zavesti. Njegovo truplo je bilo prepeljano na prosekturo, kjer je bila danes popoldne izvršena obdukcija.

Smrt jugoslovenskega novinarja v Londonu

BEOGRAD, 17. V londonski bolnici je danes izdihnil mladi jugoslovenski novinar Milivoje Mitrinović, ki je bil urednik beograjske «Reči». V Londonu se je pripravljal na doktorski izpit iz žurnalistike. Bil je eden najsposobnejših mlajših novinarjev v Beogradu in že znan publicist. Vzela ga je jetika.

Nemiri v vzhodni Indiji

LONDON, 17. Listi v Kalkuti poročajo o krvavih izgredih delavstva v mestu Boreahu, ki je oddaljeno kakih 30 km od Kalkute. Ker je bilo mnogo delavcev odpuščenih z dela, so vprizorili veliko demonstracijo. Proti tekstilnim tovarnam, v katerih so bili doslej nameščeni, so pričeli tekom te demonstracije metati bombe. Da bi zabranila nadaljnje demonstriranje, je nastopila policija s silo. Začelo se je streljanje z obeh strani. Ranjenih je bilo 23 delavcev in več policijskih stražnikov.

Venizelos bo odpotoval v inozemstvo

Pred sklenitvijo nove jugoslovensko-grške pogodbe

DUNAJ, 17. Po poročilih, došlih iz Aten, se potrjuje vest, da se bo Venizelos udeležil septemberskega zborovanja Družbe narodov in da bo ob tej priliki obiskal tudi Pariz, London in Rim. Velika važnost se pri tem polaga na obisk v Londonu, ker je pač znano, da je bil Venizelosov povratek v politično življenje sprejet na Angleškem dokaj hladno.

Iz Londona poročajo, da je prišlo med bivšim ministrom kralja Konstantina Streitom in kraljem Jurijem do sporazuma, po katerem bo Streit vodil monarhistično gibanje za povratek kralja Jurija v Grčijo. Na prigovarjanje Streita bodo gunaristi in somišljeniki Metaxasa skupno nastopili pri volitvah.

Beograjski poročevalec «Kathimerine» javlja, da je jugoslovenski zunanji minister pripravil nov osnutek za grško-jugoslovensko pogodbo, ki se bo le malo razlikovala od one, ki je je podpisal Pangalos, katere pa razpuščena grška poslanska zbornica ni odobrila.

Ustava za Tanger parafirana

PARIZ, 17. V francoskem zunanjem ministrstvu na Quaiu d'Orsay je bil danes parafiran sporazum med Francijo, Anglijo, Italijo in Španisko glede tangerske ustave. Tozadevno pogodbo so podpisali g. Filip Berthelot za Francijo, lord Greeve za Anglijo, grof Manzoni za Italijo, g. Quinones Leon za Španisko.

Vojna med Anglijo in Jemenom

Jemeniti zapustili ozemlja protektorata Adena

LONDON, 17. Angleški podtajnik za kolonije Ormsby-Gore, je sinoči govoril v zbornici o angleško-jemenskem sporu in povedal sledeče:

25. marca je Iman vrnil nekaj ujetih šejkov protektoratu, ker je bil v to prisiljen radi zračnega obstreljevanja angleškega letalstva. Spričo tega je angleški guverner v Adenu odredil tridesetdnevno premirje in ponudil Imanu v podpis sledečo pogodbo: 1.) Angleška vlada pripozna neodvisnost Imana na ozemlju Jemena; 2.) Iman pripozna meje protektorata Adena z nekaterimi izpremembami sebi v prid; 3.) Angleška vlada obljublja, da bo pomagala Imanu v mejah mednarodnih dogovorov. Pri tem pride seveda najprej v poštev pogodba Jemena z Italijo. Premirje je bilo pozneje podaljšano do 1. junija. Iman pa je zaprosil za podaljšanje do 17. julija, ki mu je bilo tudi dovoljeno, a le pod pogojem, da izprazni Dhali najkasneje do 20. junija. Imanova vojska Dhalija ni izpraznila in 21. junija so angleška letala spustila na jemensko ozemlje letake, v katerih je bil podaljšan rok izpraznitve Dhalija do 25. junija. Ker se Jemeniti niti ta dan niso umaknili iz Dhalija, se je pričelo vnovič obstreljevanje Jemena in angleška letala so se spravila 1. julija celo nad glavno mesto Sano. Angležem se je posrečilo tako izsiliti izpraznitev Dhalija in Ormsby-Gore je izjavil, da je tako nastal nov položaj, katerega bo angleška vlada motrila s pozornostjo in ki bo mogoče dovedel do novih pogajanj.

Konferenca za ureditev voda Donave in njenih pritokov

RIM, 17. Agenciji «Atmo» poročajo z Dunaja, da se je danes sestala na Malem Lošinju mednarodna komisija, ki ima glasom trianonske mirovne pogodbe nalogo, da uredi upravljanje Donave in njenih pritokov, pri čemer so zainteresirane podonavske države, in sicer Jugoslavija, Avstrija, Čehoslovaška, Madžarska in Romunija. Komisija bo razpravljala o nasipih, ki naj se zgradijo, da se preprečijo poplave, o kanalizaciji, o politični upravi plodnih zemljišč ob Donavi itd. Poleg tega bo razpravljala tudi o nekaterih načrtih mednarodnega značaja ter o vprašanjih, ki zadevajo druge države, ki so tesno navezane na Donavo.

Družba narodov, pod čijim pokroviteljstvom bo delovala komisija, bo odločevala v vprašanjih finančnega značaja. Konferenci, ki bo trajala kakih 10 dni, predseduje italijanski delegat Rossetti.

Železniška nesreča na Bavarskem

Deset potnikov mrtvih, enaintrideset ranjenih

BERLIN, 17. Na Bavarskem se je spet zgodila železniška nesreča, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev. Nesreča se je pripetila v nedeljo zvečer med 21. in 22. uro v bližini monakovske postaje.

Neznosna vročina, ki muči že vso Evropo, je tudi na Bavarskem povzročila, da so ljudje zapustili v nedeljo svoja domovja in se šli hladit v naravo. Da se vsa ta velika množica ljudi popelje zvečer spet lahko domov, je bilo treba opremiti v Monakovem dva posebna vlaka. Prvi je odpotoval koj proti Nürnbergu, a že par kilometrov od postaje se je moral ustaviti iz neznanega vzroka. Medtem pa je pridrvel že drugi vlak in s silo zavozil v prvega. Trčenje je bilo tako silovito, da sta se oba zadnja vozova prvega vlaka zarila drug v drugega. Poleg tega se je razpočil tudi rezervoar svetilnega plina, kar je povzročilo požar.

Mrtvih je deset potnikov, ranjenih pa enaintrideset.

DNEVNE VESTI

Doktorati na trgovinski univerzi

V poletni izpitni dobi, ki je trajala od 11. do 13. t. m., so napravili na tukajšnji trgovinski univerzi doktorat iz trgovinske vede naslednji gospodje: Simeon Lazzarini, Leon Pretner, Alojz Puerari, Kurt Reik, Emil Daneu, August Zappelli, Arnold Mohr, Emanuel Weisselberger, Higni Guisei.

Med imenovanimi je položil predpisane izpite z odliko g. Kurt Reik, a z vsemi postavnimi glasovi gg. Leon Pretner, Alojz Puerari in Emil Daneu.

Člani izpitne komisije so bili poleg članov akademskega sveta še naslednji gospodje: Nj. eks. gr. uff. Carlo Alberto Mandruzzato, odv. Piero Pieri, kav. dr. Ettore Chersi in kom. odv. Remigio Tamaro.

Številke benečijskih obveznic

Prejeli smo iz Rima popoln seznam številk vojnoodškodninskih benečijskih obveznic, ki so bile izžrebane letos 14. maja. Seznam objavimo v jutrišnji številki «Edinosti», na kar opozarjamo imetnike omenjenih obveznic.

Gozdni požari

Zadnje čase se mora naša kronika opetovano baviti z večjimi gozdnimi požari na Tržaškem in po celem Goriškem, zlasti po Krasu in Trnovskem gozdu. Vzrok teh požarov smo deloma že zadnjič navedli. Tem lažje se požari širijo sedaj, ko vročina vedno bolj pritiska in je požgala že skoraj vse.

V Trnovskem gozdu gori že od preteklega torka. Torej že cel teden. Središče požara je gozd v Tisovcu za Kovkom. Požar — v kolikor se do sedaj domneva — je nastal radi neke nesreče pri neki ogljenici, , ki se je podrla. Požar se vedno bolj razširja, domačini v bližini Gorjan so zelo razburjeni. Spočetka se niso nadejali, da bo gozd zavzel tako razsežnost in so radi tega skušali požar sami pogasiti. Pozneje so obvestili ajdovsko požarno brambo, ki je sicer prišla po dolgem trudu na mesto — pa ni mogla doseči zadovoljivega uspeha, ker je ogenj težko pogasiti v globokih gozdnih dolinah, zlasti ko je suša popolnoma osušila drevesa. Ljudje kopljejo okrog kraja, kjer gori, jarke, da bi na ta način ogenj omejili.

V pondeljek je bilo opaziti velik požar na grebenu Nanosa. Ogenj je tudi tam povzel večjo razsežnost.

DRUGI KONGRES ZA ETIČNO KULTURO

Prejeli smo:

Dne 19., 20. in 21. avgusta t. l. bo imel Vidovićev prosvetno-etični pokret svoj drugi kongres v Beogradu. Na kongresu se bo razpravljalo o naslednjih vprašanjih: 1) Mi, zapad in vzhod; 2) sodobna zla in trpljenje narodov; 3) sredstva za izpopolnitev ljudskega življenja; 4) materielni paradoks (Zakaj v naši dobi, ko je ves človek potopljen v materializmu in pohlepu po bogastvu, družba ekonomski pada in propada; 5) vzgoja in omladina; 6) pedagoško-filozofska vprašanja (ali nosi človek v sebi po svoji naravi elemente dobrega ali zlega ali oboje i dr.); 7) kriza knjige; 8) ljudska izobrazba.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 15. julija 1928.

Rojeni: 13;
mrtvi: 2;
poroke: 10.

Dne 16. julija 1928

Rojeni: 7;
mrtvi: 14;
poroke: 2.

Iz tržaškega življenja

Tragična prigoda dveh delavcev

Z nekim avtomobilom sta bila včeraj popoldne prepeljana v mestno bolnišnico 42-letni Ivan Delconte in njegov 37-letni brat Josip, oba zidarja, doma iz Kopra; bila sta hudo ranjena; prvi je imel poškodovan prsni koš in prebito lobanjo, drugi je pa imel strto spodnjo čeljust in zlomljeno levo nogo v gležnju. Po zdravniški pomoči je Josip Delconte povedal, da sta se z bratom ponesrečila pri delu v Kopru, kjer sta popravljala pročelje neke hiše na trgu Ponte. To delo sta opravljala na zidarskem odru, visečem na dveh tramih, pritrjenih na strehi. Okoli 16. ure se je eden izmed teh tramov nenadoma zlomil, radi česar je oder na eni strani omahnil navzdol, tako da je zadel s silo ob telefonske žice napeljane pred hišo. Pri tem je oder odskočil in radi močnega sunka sta moža zletela z višine kakih 10 metrov na kameniti tlak in se pri tem pobila na omenjeni način.

Siromaka sta bila sprejeta v kirurgični oddelek. Stanje Ivana Delconteja je jako nevarno, ker ima siromak — kakor smo že omenili — počeno lobanjo; njegov brat bo pa okreval — če ne nastopijo kake komplikacije — v mesecu dni.

Živa baklja

24-letno Marijo Gerboni, stanujočo v ulici T. Corridoni št. 6, je včeraj zjutraj doletela grozna nesreča, pri kateri bi bila skoro izgubila življenje. Okoli 7. ure je namreč segrevala na ognjišču vodo za žehto; ker je ogenj slabo gorel, ga je začela pihati s kuhinjsko pahljačo, tako da so iskre švigale vsenaokoli. Pač ni čudno, da je pri tem kaka iskra prasnila ženski na obleko ter jo vžgala. Kakor bi trenil, je bila Gerbonijeva vsa v plamenih. Vsa zmedena je reva zbežala na hodnik ter začela obupno vpiti na pomoč. Na njeno vpitje so prihiteli ljudje iz bližnjih stanovanj, ki so jo naglo rešili plamenov. Toda kljub temu je reva zadobila hudo opekline po prsih, rokah in nogah. Dobila je prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nakar je bila prepeljana v mestno bolnišnico. Njeno stanje je zelo nevarno.

Darovi

V včerajšnji seznam darov se je vrinila neljuba pomota. V počastitev spomina svojega preljubega očeta Alojzija Brajnika je daroval sin gosp. Rudolf Brajnik iz Ajdovščine za «Šolsko društvo» petdeset lir in ne 5 lir, kakor je stalo v včerajšnji številki «Edinosti». Darovalec naj nam oprosti, da je škrat požrl kar devet desetink njegovega daru.

Naročajte „Edinost“

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Vladika Sedej v Gorah

Na ožjem Tolminskem deli preč. knezonadškof sv. birmo. Kljub silno soparnim dnevom se je pripeljal v svoji kočiji, ki jo pozna že cela dežela, skozi celo soško dolino prav do Volč. Sprejel ga je v Volčah mladi in marljivi župnik Lojze Kodermar, ki je v toplih besedah pozdravil svojega nadpastirja. V hrvaškem jeziku je pozdravil nadškofa volčansko-tolminski poteštat dr. Marsan. V soboto je delil številnim birmancem sv. birmo, nakar se je odpeljal v bližnji trg Tolmin. Od strani vseh številnih oblasti sta ga v Tolminu najprisrčnejše pozdravili dve mladi deklici s prav lepima deklamacijama. V krogu predstavljenih osebnosti je prečastiti spoznal par svojih starih znancev, tako notarja Fabrisa, svetnika Cazafuro in druge. Pri slovesni sv. maši so radi pomanjkanja domačega pevskega zbora — kdo je tega kriv — peli znani izvrstni goriški pevci: Josip Bratuž, Lojze Bratuž, dr. Tusulin, prof. Čuk, pevovodja Sever in mladi France Bratuž. Prav do starih lip izven cerkve je stala tisočglava množica in poslušala prelepe pesmi, med katerimi kar tri nove Vodopivčeve. Stotine birmancev je ta dan uživalo veselje birmanskega dneva. Fantje v novih zlikanih oblekah in trdih klobukih ter belo oblečene deklice so s svojimi botri in botricami napolnili razbeljene tolminske ulice ter gostoljubne tolminske krčme. Vsaj za ta dan se ni poznalo, da vlada hudo denarno pomanjkanje.

V zrelem popoldnevu je sprejela sivega vladiko možata postava sv. hujskega župnika. S par krepkimi, priprostimi besedami je sprejel župnik Abram svojega predstojnika. Množica faranov se je zvrstila po ozki strmi ulici k cerkvi k sprejemu pobožnosti. Še v pondeljek je delil čvrsti naš dušni nadpastir sv. birmo v Sv. Luciji, v torek pa v dolenji Tribuši pri kuratu Soku danes, v sredo pa bo na zeleni št. viškogorski planoti.

Nov goriški kvestor

Imenovan je za tukajšnjega novega kvestorja dr. Anton Gorgoni, ki je bil šele pred kratkim povišan v kvestorja. Novi kvestor bo prišel iz Rima dne 23. t. m.

Urad vojnih pohabljencev

Pokrajinska sekcija invalidnega udruženja sporoča, da je njeno tajništvo od 18. t. m. pa do 10. avgusta odprto za člane ob torkih, četrtkih in sobotah od 11. do 12. dopoldne in od 18. do 19 popoldne. V ostalih dneh je urad zaprt.

V Soči je utonil

V pondeljek zvečer ob 7. uri se je šel kopat v Sočo ob Pevmskem mostu dvajsetletni vojak Giordano Faggion iz Merlana v pokrajini Padovi. Ker je bil v plavanju malo vešč in je zalezel preveč na sredino reke, je v štiri metre globoki vodi utonil. Truplo je ostalo celo noč med pondeljkom in torkom v vodi. Šele včeraj zjutraj sta ga brata Roldo potegnila na suho.

Devetletni deček utone v reki Vipavi

Vroči, naravnost pekoči dnevi zadnjih dni privabljajo vedno več kopalcev v Vipavo. Tako se je prišel v petek popoldne kopat v Vipavo devetletni sinček tukajšnjega posestnika Antona Batagelja. Navada pri kopanju pa je včasih, da se otroci še celo starejši otroci radi norčujejo, jih mečejo pod vodo in jih strašijo s tem, da jih utope. Nekako podobno je bilo v petek. Ko se je namreč devetletni deček potapljal in v obupu krilil z rokami in nogami po vodi — so starejši kopalci, ki so stali na bregu — meneč, da deček le hlini nevarnost — se iz tega celo norčevali, češ dokler bo mogel potapljajoči se še gibati z rokami in nogami, ni nevarnosti. Ko pa je deček izginil pod vodo in ga vendar ni hotelo biti iz vode, je skočil za njim njegov brat, ki je ravno takrat prišel k vodi, in ga povlekel mrtvega na breg. Nato so kopalci — mrtvega dečka odnesli na dom. — Res, da je letos vroče, in res, da je letos prijetno kopati se, vendar pazite na nevarnost, ki grozi iz vode!

Pomanjkanje vode v Gorici

Huda vročina in suša teh zadnjih dni je povzročila, da je pričelo v Gorici primanjkovati vode. Zlasti kromberški vodovod ne more dovajati v mesto zadostne vode. Zato se od več strani priporoča, naj se v mestu po nepotrebnem ne trati vode.

Zrelostni izpiti

Pred izpraševalno komisijo v Vidmu je napravil te dni zrelostni izpit dosedanji dijak na tehničnem inštitutu v Gorici, zemljemerska sekcija, Ivan Lenardič iz Kojskega. Mlademu zemljemercu naše najiskrenejše čestitke!

Avtomobilski promet med Gorico in Postojno

Avtomobilska družba inž. Ribi iz Gorice nam sporoča, da bo korijera, ki odhaja vsak delavnik iz Postojne ob 7.28 in ima zvezo z vlakom, ki prihaja iz Ljubljane odnosno ki odhaja iz Gorice ob 19.10 in ima pozneje v Postojni tudi zvezo z vlakom proti Ljubljani, od 22. julija t. l. vozila tudi vsako nedeljo.

Poprava.

V notici o utopljencu, ki so ga potegnili v pondeljek zjutraj iz Soče, je stalo, da so prišli na breg reke takoj, ko se je raznesla vest po mestu, njegova nesrečna mati, brat in teta in ne kakor je bilo zapisano, njegovo dekle. Dostavljamo še, da se je vršil pogreb utopljenca Franca Šeršena včeraj popoldne ob 4.30.

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA GORIŠKE POKRAJINE

iz seje dne 12. julija 1928.

1) ZADEVE, KI SO SE ODOBRILE BREZ VSAKEGA PRIDRŽKA IN V CELOTI:

Šalona (bivše Anhovo in Deskle): Nakup zemljišča za razširitev pokopališča v Dolenji.

Temnica: Nakup zemljišča za občinsko pot.

Šempas, Črniče, Vrtojba: Stavbeni red.

Gorica: Sprejem prostorov pred poslajami na severnem, južnem kolodvoru in v Št. Petru.

Šempas: Posebni pravilnik za poljske čuvaje.

Deskle, Avče, Anhovo, Banjšice: Povišek užitnine za eno četrt dosedanje vsote.

Kobarid: Podaritev polovice hiše št. 95. državni ustanovi delopustnikov (dopolavoristov).

Gorica: Nakup četrtine lastnine Ane Paroli vdove Zanmarchi.

Cerkno: Najem predujma od cerkljanske konsorcijalne izterjevalnice.

Rihemberg: Davek na vozila in služinčad za ozemlje bivše občine Šmarje.

Kojsko: Najemninska pogodba za občinski dom.

Gorica: Pravilnik za mestno policijo.

Št. Vid nad Vipavo: Dobrodelno udruženje: Proračun za 1928. in 1929.

Rihemberg: Nakup dvokolesa za uslužbenca - čuvaja.

Planina, Veliki dol, Lože, Dolenje v Brdih, Kojsko, Štanjel, Col, Vojsko, Šempas, Dornberg: Proračun za leto 1928.

Cerkno: Pravilnik za občinski vodovod.

Renče: Proračun dobrodelnega udruženja za leto 1928.

Črniče: Družinski davek za bivšo občino Gojače za leto 1928.

Kobarid: Podaritev polovico hiše št. 95. državni ustanovi Balilla.

Črniče (združene občine Črniče, Gojače. Vrtovin, Kamnje); Proračun 1928.

Gorica: Rafael Weinberger, sodavičar. Opust plačila kavcije.

Pokrajinska uprava: Naj se skušajo dobiti bolniški stroški za blaznega Justa Erzetiča pok. Matevža.

Kobarid: Podaritev pisalnega stroja moškemu in ženskemu oddelku kobariškega fašija.

Šempas: Davek na pse in za pobijanje pasje stekline.

Cerkno: Načrt odloka, vsebujočega pravila za priklopitev občin Dola - Otlice, Lokavca, Planine, Šturij in Ustij k občini Azdovščini.

Gorica: Nakaz milostne pokojnine Gemmi in Gildi Vecchi.

Breginj: Dobrodelno udruženje. Proračun za leta 1928., 1929. in 1930.

B) ZADEVE, KI SO SE SPREJELE LE DELNO:

Vizava, Col, Dolenje v Brdih, Štanjel: Pravilnik za občinske uradnike in občinske uslužbence.

C) ZADEVE, KI SO SE ODLOŽILE:

Dornberg, Salona, Kobarid: Pravilnik za občinske uslužbence in uradnike.

Cerkno: Izredni prispevek konsorciju za pobijanje jetike v goriški pokrajini.

KOSTANJEVICA

Smrtna kosa

Umrl je nenadoma v četrtek dne 12. julija v visoki starosti 76 let, bivši podžupan Franc Trampuž. Bil je dober gospodar in je pošteno vzgojil svojo družino. Radi svojega značaja je imel polno prijateljev, ki so ga v obilnem številu spremili v petek na domače pokopališče k večnemu počitku. Pevci so mu zapeli žalostinko na grobu. Naj počiva v miru, družini Trampuževi pa izrekamo naše sožalje!

Požar

Strašna suša je vse posušila in uničila. Vsak ogorek, vsak neugasnjen košček cigarete in žvepleuke povzroča požar. Ne mine skoraj dan, da se ne bi opazil kak požar. Posebno v nedeljo zvečer je v Medvajščah pod Fajtovim hribom ogenj napravil silno škodo. Izletniki, pastirji, fantje pazite, kam vržete cigareto in žvepleuko!

BOVEC

Ko se koplje v Soči, ga zadene kap in umre v goriški bolnišnici.

Včeraj zjutraj okrog 5 ure je v goriški bolnišnici umrl 28-letni Jožef Kravanja iz Bovca. Ko se je šel v petek popoldne okrog četrte ure kopat v Bovcu, na Sočo, je še vroč skočil v vodo. Takoj nato pa mu je v vodi postalo slabo in šele njegov brat, ki se je nahajal z njim, ga je privlekel z velikim trudom na breg. Na lice mesta je bil poklican občinski zdravnik, ki je dal dečku prvo zdravniško pomoč, hkratu pa izjavil, da se bolnik ne nahaja v življenski nevarnosti. Kljub temu pa je mati ponesrečenca takoj poslala z avtomobilom v goriško bolnišnico, kjer pa je včeraj umrl. Užaloščeni družini naše sožalje!

COL NAD VIPAVO

Naša prašna cesta in šofer

Cesta, ki vodi iz Ajdovščine proti Colu in dalje do Podkraja, se deloma radi velikega avtomobilskega predmeta, deloma radi suše zadnjih dni in pa zato, ker se čisto nič ne popravlja, nahaja v tako slabem stanju, da je skrajni čas, da se kdo pozanima zanjo. Pokriva jo deset centimetrov debela plast prahu, ki ga dvigajo v zrak avtomobili, da se ubogi potnik komaj preriva skozi bele megle in postane bel kot mlinar. Opozarjamo kompetentne oblasti, da poskrbe za to, da se cesta še o pravem času popravi, kajti globoke luknje in pravcati jarki sredi ceste spravljajo potnike, zlasti one, ki se vozijo z avtomobilom, v nevarnost.

Med sprevodnikom, ki spremlja večerno korijero iz Idrije v Gorico, in potniki se je zadnje čase ustvarilo čudno razmerje. Ljudje se z njim ne morejo razumeti, zato se promet zelo ovira in mora korijera na nekaterih postajah čakati veliko časa, predno nadaljuje svojo pot. Želelo bi se, kar bo gotovo, korist avtomobilski družbi sami in potnikov, da se vzpostavijo v tem oziru take razmere kot po drugih progah, kjer izvršuje službo [illegible]na avtomobilska družba inž. Ribi.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Največja založba na svetu

Ruska državna založba je danes gotovo največja knjižna založba na svetu, saj je bilo samo v zadnjem letu izdanih sto milijonov knjig. Šestdeset odstotkov vseh spisov, ki izidejo v sovjetski Rusiji, jih založi državna založba. Vodja tega velikanskega podjetja Halatov, ki je kot vladni komisar sovjetov organiziral ruski oddelek časnikarstva, popisuje v «Knjižnjem svetu» bistvo in obseg te založbe. Šestdeset odstotkov izdelkov državne založbe, ki obsega približno 4500 pisateljev, pripade šolskim knjigam, nadaljnjih dvajset odstotkov znanstveni književnosti, pred vsem gospodarskim spisom in zadnjih 20 odstotkov se bavi z leposlovjem. Od teh dvajset milijonov leposlovnih knjig tvorijo glavni del klasični ruski pisatelji devetnajstega stoletja; veliko zanimanje vlada tudi za inozemske klasike. Tako prihajajo ljudske izdaje Shakespeare-ja, Goetheja in Schiller-ja po nizki ceni na trg. Pismenih Rusov se je pomnožilo v zadnjem desetletju za deset odstotkov. Naklada je pri spisih moderne književnosti zelo različna. Uspeli romani kakor Gladkov «Cement» so dosegli naklado sto tisoč izvodov. Na rusko enciklopedijo, ki izide v sto petdesetih zvezkih in od katere so že izšli prvi zvezki, se je naročilo sedemdeset tisoč oseb in na veliko splošno izdajo Marksovih spisov celo 130.000 oseb. Medtem ko je prej obvladovala književni trg broširana knjiga, se daje sedaj prednost vezani knjigi. V ruski državni založbi izhaja kakih sto časopisov, med temi šestdeset do sedemdeset znanstvenih, kojih naklada se giblje med 2000 in 5000 izvodi. Privatne založbe so v Sovjetski Uniji samo še podrejenega pomena. Vsega skupaj je kakih sto privatnih založnikov, ki se bavijo po večini s prevodi tujih spisov. Izmed inozemskih pisateljev so se Jack London, Upton Sinclair in Bernhard Kellermann najbolj omilili ruskemu ljudstvu. Sovjetsko ruski pisatelji imajo postavno pravico do honorarja. Zaščita avtorstva inozemskih pisateljev pa še vedno ni urejena. Halatov meni, da se bo to v najkrajšem času uredilo in se sam poganja v veliki meri za zaščito avtorstva tujih pisateljev v Rusiji.

Morilec žensk

Poročali smo pred nekaj dnevi, da so francoski policisti prijeli v Alžirju v severni Afriki tja pobeglega morilca žensk Perre-ja Rey-a. Ugotovilo se je doslej že pet umorov. Sedaj se morilec nahaja v ječi v Marseille-u, kjer so tudi padlo po večini morilčeve žrtve. Odkar so ga v Alžirju uklenili ni morilec zaužil nobene stvari. Preiskovalni sodnik je sklenil, da se bo morilec s silo in umetno prehranjal, sicer ošibi tako zelo da bo izključeno vsako zaslišavanje. Ostala preiskava, ki naj ugotovi še nadaljno morilve žrtve, se nadaljuje.

POSLANO*)

PREKLIC

Podpisani naznanjam, da nisem plačnik za morebitne dolgove, kjerkoli in komurkoli bi jih naredila moja 17-letna hči Julija Bajec na moj račun.

P. Col, Gozd št. 23, 16. julija 1928.

Leopold Bajec.

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

KUHINJA, dve sobi z vrtom, voda in plin, se oddajo. Via Commerciale 97 762

BARICA, diplomirana, sprejema nosečе dnevno. Govori slovensko. Bodulich Ana. Madonna Mare. 763

Na obroke

Zadnje novosti, izgotovljene obleke in po meri, blago, svilenine, perilo, platno, površniki i. t. d. i. t. d.

Via Roma 3, III. nadstropje

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (142)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel **I. V.**

— Silite me govoriti, dasi bi bilo bolje za vas, če bi molčal; sicer pa utegnete imeti prav, da je bolje odkrito pojasniti stvar, kakor ostati v nejasnosti. Ko ste me opozorili na najin zadnji razgovor in me obdolžili maščevalnosti, ste brzkone mislili na moje tedanje priznanje, ali ne? Dovolite mi pripomniti, da mi je bilo tisto čuvstvo vselej sveto, nesebično in da se mi ga ni treba sramovati ali ga zatajiti; a z mojimi tedanjimi opazkami mi je šlo izključno za vašo srečo. V vaši ženitvi sem videl za vas nesrečo in samo želja, da bi vas ubranil nemile usode, me je zapeljala, da sem prekoračil meje dovoljenega; prepozno sem spoznal, kako neumestno je bilo moje vmešavanje. Jaz nimam vzroka, — je rekel s poudarkom, — biti maščevalen in moja bojazen je bila očividno neupravičena; razen tega pa ni v mojem značaju greniti si življenje zaradi nesrečne ljubezni. Zdaj mi ostane odgovoriti samo še na vprašanje, zakaj se vedem napram vam kot tujec. Če bi se bili poročili z Igorjem, bi bili ostali tu, postali bi celo moja sorodnica in v najinih odnošajih bi se ne bilo nič izpremenilo. Toda grofica pl. Berenklavova je zame tujka in trdno sem uverjen, da bi se grof gotovo ne strinjal z nasprotnim nazorom od moje strani. Toda še enkrat naj izrabim svojo nekdanjo pravico biti odkritosrčen napram vam: grof pl. Berenklau mi je tako malo simpatičen kakor ves narod, h kateremu pripadate zdaj tudi vi. Toda sem mnenja, da bi hči Jurija Mihajloviča ne smela nikdar izdati svojega prepričanja zaradi užaljenega samoljubja.

Milica ga je poslušala, ne da bi ga prekinjala, toda njeno prej črez in črez zardelo obličje je postalo silno bledo, ustne so ji drhtele, a pogled je izražal nadutost in hladen prezir.

— Hvala za odkritosrčnost. Vidim, da ni bilo mogoče pričakovati od vas kaj boljšega, a vaše prijateljstvo mi je ravno tako malo koristilo kakor Igorjeva ljubezen. No, zelo sem vam hvaležna za prejšnje sočutje in bodite uverjeni, da sem srečna, kolikor more ženska sploh srečna biti: mož me obožuje ter mi izpolni že vnaprej vsako mojo najmanjšo željo in njegova ljubezen mi jamči tudi zanaprej neskaljeno srečo. Ko sva na ta način obračunala s preteklostjo, — prisiljen nasmeh ji je šel preko obličja, — preidiva v najine sedanje vloge... Zares, kakšna soparna vročina? Na terasi je pregorko, v vrtu, mislim bo hladneje.

— Kakor želite, — je rekel Rostislav in vstal.

— Hvala, no jaz vas opraščam obveznosti, ki vam jih je naložil Platon Aleksandrovič, in pojdem sama.

Rahlo je pokimala z glavo, stekla po stopnicah terase in izginila v senco drevoreda.

Znala se je tako obvladati, da ni izdala svojega razburjenja; za nič na svetu ne bi hotela pokazati Rostislavu, kako so jo zadele njegove besede. Milica je večkrat mislila nanj v poslednjih mesecih, njena domišljija je obdajala prijatelja iz otroških let s posebno aureolo, bila je uverjena, da ji bo njegovo prijateljstvo v oporo, a hkratu izjavlja ta isti Rostislav, da mu je osa tuja ženska, zaradi katere si ne bo grenil življenja. Takšen je bil torej človek, ki ga je smatrala za vzor in ga v globini svoje duše neprestano primerjala s sirovim in ukazovalnim grofom! Kako nesrečna in osamljena je? vse je izgubila, kar ji je bilo v preteklosti v radost in srečo: očeta, strica, domovino, zdaj pa še prijatelja... In za vse to je dolžna hvalo svojemu dedu, brezsrčnemu in brezvestnemu sebičnežu, ki jo je vrgel prvemu snubcu v naročje, samo da se je je rešil.

Hodila je naglo, ne da bi gledala kam, tako so prevzeli njeno dušo gnev, bridkost in užaljeno samoljubje. V tem trenotku je Milica sovražila ves svet in z njim tudi Egona, — «nemškega vojaka», ki je prekanjeno izrabil njeno nevoljo na Igorja ter jo ujel, potem pa jo izročil klevetam in žalitvam vseh tamošnjih nemških mesarjev; še nedavno je morala poslušati moževo grajo zaradi besne zveri, Ludolfa, ki bi jo bil skoraj umoril. Milica je mislila, da se zaduši od jeze...

Ko je prišla mimo jasminove utice, je stopila notri, se vrgla na klop in si pokrila obličje z rokami; težko zadrževane solze so ji zdaj v potokih lile iz oči.